

eman ta zabal zazu

Universidad del País Vasco Euskal Herriko Unibertsitatea

Espainiako Historia USE 2021

www.ehu.eus

Ez ahaztu azterketa-orrialde bakoitzean kodea jartzea.

Proba idatzi honek 4 ariketa ditu eta BI egin behar duzu.

Ariketak bi multzotan banatuta daude:

A multzoa: bi gai ditu eta BAT garatu behar duzu.

B multzoa: bi testu ditu eta BATen iruzkina egin behar duzu.

Zuzentzeko eta kalifikatzeko irizpide espezifikoak:

1. Gaia: 5 puntu. Irizpide hauen arabera kalifikatuko da:
  - a. Galdetzen denari egokitzeko gaitasuna: 1 p.
  - b. Kontzeptuak eta hiztegi espezifikoa ondo erabiltzea: 1 p.
  - c. Gaia bere testuinguruan jartzea: 3 p.
2. Testu-iruzkina: 5 puntu. Irizpide hauen arabera kalifikatuko da:
  - a. Testua kokatzea (testu mota, egilea, jasotzaileak, garaia): 0,5 p.
  - b. Testuaren analisia: testuaren oinarriko ideiak nabarmentzea: 1,5 p.
  - c. Testuinguruan jartzea: testua bere prozesu historikoan ezartzea: 2,5 p.
  - d. Testuaren garrantzia: kokatzen den aldi historikoa ulertzeko testu horrek duen garrantzia adieraztea: 0,5 p.

Jarraibideetan adierazitakoei baino galdera gehiagori erantzunez gero, erantzunak ordenari jarraituta zuzenduko dira, harik eta beharrezko kopurura iritsi arte.

No olvides incluir el código en cada una de las hojas de examen.

Esta prueba escrita se compone de 4 ejercicios y debes hacer DOS de ellos.

Los ejercicios están distribuidos en dos bloques:

Bloque A: consta de dos temas y debes desarrollar UNO de ellos.

Bloque B: consta de dos textos y debes hacer el comentario de UNO de ellos.

Criterios específicos de corrección y calificación:

1. Tema: 5 puntos. La calificación del tema se ajustará a los siguientes criterios:
  - a. Capacidad para ajustarse a lo que se pregunta: 1 p.
  - b. Uso adecuado de los conceptos y vocabulario específico: 1 p.
  - c. Contextualización del tema: 3 p.
2. Comentario de texto: 5 puntos. La calificación del texto se ajustará a los siguientes criterios:
  - a. Localización del texto (tipo de texto, autor, destinatarios, época): 0,5 p.
  - b. Análisis del texto: resalta las ideas fundamentales del texto: 1,5 p.
  - c. Contextualización: encuadra el texto en su proceso histórico: 2,5 p.
  - d. Importancia del texto: destaca su importancia para comprender el período histórico en el que está inscrito: 0,5 p.

En caso de responder a más preguntas de las estipuladas, las respuestas se corregirán en orden hasta llegar al número necesario.

A MULTZOA: Gaiak

(Garatu gai hauetako BAT)

A1. GAIA: ERRESTAURAZIOKO SISTEMA POLITIKOA (1875-1923): 1. Sistemaren oinarriak: 1876ko Konstituzioa eta kazikismoa. 2. Sistemaren eta oposizioaren indarrak. 3. 1898, 1909 eta 1917ko krisialdiak eta haien ondorioak.

A2. GAIA: BIGARREN ERREPUBLIKA ETA GERRA ZIBILA EUSKAL HERRIAN (1931-1939): 1. Indar politikoak eta euskal estatutua lortzeko prozesua. 2. Lehen Euskal Gobernua. 3. Euskadi frankista Gerra Zibilean.

BLOQUE A: Temas

(Desarrolla UNO de estos temas)

TEMA A1: EL SISTEMA POLÍTICO DE LA RESTAURACIÓN (1875-1923): 1. Las bases del sistema: la Constitución de 1876 y el caciquismo. 2. Las fuerzas del sistema y de la oposición. 3. Las crisis de 1898, 1909 y 1917 y sus consecuencias.

TEMA A2: LA II REPÚBLICA Y LA GUERRA CIVIL EN EL PAÍS VASCO (1931-1939): 1. Las fuerzas políticas y el proceso estatutario vasco. 2. El primer Gobierno Vasco. 3. El País Vasco franquista en el Guerra Civil.

B MULTZOA: Testu-iruzkina

(Egin testu hauetako BATen iruzkina)

B1. TESTU-IRUZKINA: CÁDIZKO KONSTITUZIOA (1812-03-19)

Fernando VII.a Jainkoaren graziaz eta Espainiako Monarkiaren Konstituzioaz Espainietako Errege denak, eta, haren faltan eta gatibutasunean, Gorte nagusiek eta bereziek izendatutako Erregetzako erregeordetzak, honako hau ikusi eta ulertzen duzuen guztioi zera jakinarazten dizue: Gorte berek honako hau agindu eta berretsi dutela:

1. artikulua. Espainiako Nazioa bi hemisferioetako espainiar guztien batasuna da.
3. art. Subiranotasuna Nazioan datza izatez, eta, arrazoi beragatik, nazioari bakarrik dagokio bere funtsezko legeak ezartzeko eskubidea.
8. art. Espainiar ororen betebeharra da Estatuaren gastuetan bere ondasunen arabera laguntzea.
12. art. Espainiako Nazioaren erlijioa katoliko, apostoliko eta erromatarra da eta izango da beti, egiazkoa den bakarra. Nazioak lege jakintsu eta bidezkoekin babesten du, eta beste edozein praktikatzea debekatzen du.
14. art. Espainiako Nazioaren gobernuak monarkia moderatu heredagarria da.
15. art. Legeak egiteko eskumena Gorteei dute erregearekin.
16. art. Erregeak du legeak betearazteko ahalmena.
17. art. Auzi zibil eta kriminaletan legeak aplikatzeko eskumena legeak ezarritako auzitegiei dute.
371. art. Espainiar guztiek dute euren ideia politikoak idatzi, inprimatu eta argitaratzeko eskubidea, argitalpenaren aurreko lizentzia, berrikuspen edo onarpenik gabe, legeak xedatutako mugapen eta erantzukizunen pean.

Cádizen, 1812ko martxoaren 19an.

B2. TESTU-IRUZKINA: BAIONAKO HITZARMENA (1945-03-31)

Euzkadik Frantzia dituen erakunde politiko eta sindikalek, zeinak, Euzkadiko Gobernuarekin batuta, Francok zuzendutako matxinada-mugimenduaren aurka heroikoki borrokatu baitziren, honako hau adierazi nahi dute, etorkizunari begira bakoitzak dituen berezitasun ideologikoei uko egin gabe eta hipotekatu gabe:

1. Berretsi egiten dutela altxamendu militarra zela-eta 1936ko uztailaren 18an abiarazitako ekintza gauzatzeko indar-batzea. Batura hura era organikoan islatuta geratu zen 1936ko urriaren 7an, Euzkadiko Gobernu osatu zenean, Jose Antonio Agirre jaun txit gorenaren lehendakaritzapean, Errepublikako Gorteek bozkatutako Estatutuaren arabera.
2. Gobernu horretan konfiantza osoa dutela eta beharrezko laguntza eskainiko diotela, euskal herriaren bidezko ordezkari gisa, baldin eta haren helburu politiko eta sozialak jasotzen baditu.
3. Normaltasun demokratikoa berriz ezarritakoan euskal herriak askatasunez adieraziko dituen nahiak errespetatu eta defendatuko dituztela.
4. Euzkadiko Gobernuak egin beharreko lanean aholku eman eta lan hori prestatu eta babestuko duen erakunde aholku-emaile bat eratuko dutela gerraren ondorioz euskal lurraldetik kanporatu dituen erregimen antidemokratikoa erortzea lortutakoan. Erakunde horren funtzionamendua araudi egoki baten bidez arautuko da.
5. Penintsulako herri, alderdi politiko eta erakunde sindikal guztiekin batera borrokan jarraituko dutela, arlo guztietan, Francoren gobernuaren, Falangearen eta beste edozein diktadura-erregimenaren aurka, bai eta demokraziaren kontrako eta monarkia berrezartzearen aldeko bestelako mugimendu guztien aurka ere, halakoak agertuko balira.

Unibertsitatera Sartzeko Ebaluazioan testu historikoen iruzkina egiteko eskema

A. Testuaren kokapena eta sailkapena (0,5 puntu)

Testu mota: juridikoa (konstituzioak, legeak, dekretuak, erregelamenduak...), narratiboak (manifestuak, proklamak, diskurtsoak, txostenak...), kazetaritzakoak (prentsa artikulua), gutunak, literatur lanak (memoriak, nobelak...), historiografikoak (historialarien lanak).

Egilea: indibiduala edo kolektiboa; eman azalpen labur bat.

Hartzailea: indibiduala edo kolektiboa; eman azalpen labur bat.

Une historikoa: kokatu testua dagokion Aro Garaikideko etapan.

B. Testuaren analisia (1,5 puntu)

Azaldu testuaren edukia, kontuan harturik zer dioten: pertsonak, erakundeak, gertaerak, datak, lekuak...

Nabarmendu testuaren oinarritzko ideiak, aintzat harturik hurrenkera literala (paragrafoen arabera edo, testu juridikoen kasuan, artikuluen arabera) edo logikoa, elkarri lotutako ideiak taldekatuz.

Helburua da edukia azaltzea edo interpretatzea, eta testuan agertzen dena beste hitz batzuekin ez errepikatzea.

C. Testuinguruan kokatzea (2,5 puntu)

Atal garrantzitsuena da. Helburua da testua prozesu historikoan kokatzea, bere testuinguru historikoan, haren garrantzia ulertzeko, denbora horri buruzko ezagutzak aplikatuz testuari lotuta. Horrek ez du aitzakia izan behar gai bat garatzeko testutik deskonektatuta.

Testuinguruan koka daiteke bereiziz aurrekariak, gertaeren garapena eta haien ondorioak, edo bereiziz faktore koiunturalak (berehalakoak) eta egiturazkoak (sakonak).

Testuaren arabera, **atal hau oinarritu daiteke denbora labur edo koiuntura** batean (Independentzia Gerra, II. Errepublika, Trantsizioa) edo zenbait hamarralditako **denbora ertain** batean (Estatu liberala, Errestaurazioa, Diktadura frankista).

D. Testuaren garrantzia (0,5 puntu)

Nabarmendu testuak bere garai historikoa ulertzeko duen garrantzia edo interesa. Testuaren balorazio kritiko bat egin daiteke: haren objektibitatea, betetze maila...

ZUZENTZEKO ETA KALIFIKATZEKO IRIZPIDEAK CRITERIOS DE CORRECCIÓN Y CALIFICACIÓN

Bibliografía gomendatua

- Egidio León, Ángeles (koord.): *La historia contemporánea en la práctica. (Textos escritos y orales, mapas, imágenes y gráficos comentados)*. Editorial Centro de Estudios Ramón Areces, Madril, 1996, 13-20 eta 205-234. orrialdeak bereziki.
- Moradiellos, Enrique: *El oficio de historiador. Estudiar, enseñar, investigar*. Akal, Madril, 2013, 209-234. orrialdeak bereziki.

2021